СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІК XCI[illegible] ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 21-го ЖОВТНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 21, 1986 No. 201. VOL. XCIII.

В ЛАТ[illegible]ЛИ ЖЕРТВИ ЧОРНОБИЛЯ

Джерзі Сити, Н. Дж. — Лотишська преса в ЗСА повідомляє на підставі інформацій західнього туриста, що повернувся з Латвії у вересні цього року, що туди щоденно привозили тіла померлих у наслідок вибуху реактора в Чорнобилі, щоб їх поховати на терені Латвії. Родич того туриста, що є водієм таксівки в Ризі, подав точні дані як його зобов'язали до транспорту тіл жертв Чорнобиля. Він інформував, що кожного дня приходив окремий поїзд з Білорусі, який привозив тіла померлих після вибуху реактора в Чорнобилі. Число померлих було кожного дня інакше. Таксівкарям платили по 25 рублів за перевезення кожного тіла з поїзду до містечка Чарнікава, розташованого на північ від Риги на балтицькому побережжі.

Не є відомо чи також подібні випадки не зайшли в інших частинах СССР. Але інформації з Латвії показують, що офіційні дані про число померлих в наслідок катастрофи 26-го квітня 1986 року є з розмислом поменшені.

Як інформує німецька преса Західньої Німеччини, в жовтні цього року відкрито в Києві клінічний осередок для заражених радіяцією на 600 ліжок, в якому мають лікувати жертви чорнобильської катастрофи.

На підставі вісток у київському виданні „Правда України" в цій окремій лікарні будуть також відповідні можливости лікувати довготривалих хворих на рака у наслідок радіяції. Ця сама преса подає що „велика частина" населення у віддалі 30 кілометрів від Чорнобиля вже перейшла точне лікарське обслідження і у них не знайдено небезпечної радіяції.

Знайдено документ визнання УНР з 1921 року

Буенос Айрес (УІБ). — Завдяки заходам д-ра М. Рубінця, голови Представництва УНР у Бразилії, знайдено тут в архівах текст офіційного визнання Української Народної Республіки урядом Арґентини з 5-го лютого 1921 року, тобто з часу, коли Україна була вже окупована московсько-большевицькими військами, а уряд С. Петлюри перебував в екзилі у Польщі.

Сам собою цей акт був останнім міжнародним визнанням УНРеспубліки, а одночасно першим офіційним визнанням Уряду УНР на вигнанні. Як відомо, в 1929 році у Вашінґтоні був проєкт закону сен. Копленда, щоби Уряд ЗСА вислав офіційного дипломатичного представника Америки до Европи й акредитував його як американського амбасадора при Уряді УНР.

Арґентинський акт був найстаршим документом визнання УНР в екзилі.

Таня Осадчук репрезентуватиме „Свободу" на Балі преси

Джерзі Сити, Н. Дж. — На близькому вже 14-му з черги Балі Української преси, що відбудеться в суботу, 25-го жовтня ц.р., щоденник „Свободу" буде репрезентувати у конкурсі на кралю Балю Таня, Анна Осадчук, студентка Атлантік коледжу.

Таня закінчила середню школу і школу українознавства в Ню Джерзі, а тепер студіює бізнесову адміністрацію. Її зацікавлення однак є в журналістиці, де вона вже виказалася дописами та статтями в українській та американській пресі.

Пробує також своїх сил у моделюванні, має музичні здібності, любить народні танці і джаз. Є ентузіясткою лещатарства так зимового, як і водного, грає в теніс і плаває.

Таня Осадчук

Її ескортом буде Григорій Бак-Бойчук, студент третього коку Каліфорнійського університету в Лос Анджелесі.

Плянується з'їзд директорів шкіл українознавства

Ню Йорк (Ш.Р.). — Тут, у неділю 26-го жовтня ц.р., в год. 1:30 по полудні в будинку УККА, при 203 Друга авеню, відбудеться з'їзд директорів шкіл українознавства та педагогічних дорадників, який скликає Шкільна Рада.

На з'їзді будуть обговорені нові обставини й проблеми в рідному шкільництві, пляни Шкільної Ради, потреба нових підручників і допоміжних матеріялів, програма для шкіл українознавства, питання кінцевих іспитів, свідоцтв і дипломів, учительські конференції та школення нових кадрів, справи адміністрації та зв'язків із школами Управи Шкільної Ради, інформації директорів про їх школу, справи двомовних (англомовних) кляс та проблеми на місцях.

З'їзд директорів шкіл українознавства попередить пленарне засідання Управи Шкільної Ради.

Менор коледж влаштовує майстерні вишивання і писання писанок

Дженкінтавн, Па. — У Менор Джуніор коледжу відбудуться дві майстерні українського мистецтва. Писання українських писанок відбудеться для початкуючих в суботу, 1-го листопада, від год. 1-ої до 4-ої по полудні. Оплата 15 дол. прибори додатково. Кляса для заавансованих буде в суботу, 8-го листопада, від год. 1-ої до 4-ої по полудні. Оплата 15 дол., прибори додатково. Майстерні відбудуться в Студійному Осередку Української Культури Менор Джуніор коледжу.

Майстерня української вишивки відбудеться в суботу, 15-го листопада, і суботу 22-го листопада, від год. 1-ої до 4-ої по полудні. Оплата 35 дол., прибори додатково. Ця майстерня є для початкуючих. Учасники будуть вчитися підставових технік вишивання Полтавської области, особливо „настилування", „гладь" і „мережки".

По дальші інформації і реєстрацію на ці майстерні слід телефонувати на число (215) 884-2218.

Д-РА Д. ЦІПИВНИКА ОБРАЛИ НА ГОЛОВУ КУК

Вінніпеґ, Ман. — Від п'ятниці, 10-го до понеділка, 13-го жовтня ц.р., тут в готелі Вестин відбувався XV з черги Конґрес Українців Канади під кличем „Свою Україну любіть, любіть її, во врем'я люте!" Конґрес відзначив декілька важливих роковин, які припадають в 1986 році, а саме: 125-річчя з дня смерти Тараса Шевченка, 25-річчя від часу здвигнення пам'ятника Т. Шевченкові у Вінніпеґу, 60-річчя вбивства Симона Петлюри, 130-річчя з дня народження Івана Франка та роковини українського вояка.

Величаве відкриття Конґресу відбулося в п'ятницю, 10-го жовтня о год. 8:30 вечора з участю церковних достойників, представників урядів, речників етнічних груп і численних делеґатів. Усіх делеґатів на Конґресі було 556 і, очевидно, численні гості.

У висліді майже чотириденних нарад на президента КУК обрано д-ра Дмитра Ціпивника, голову провінційної ради КУК в Саскачевані, який отримав підтримку майже усіх делеґатів. В кожному разі, іншого кандидата на президента не було.

„Перед нами великі і тяжкі завдання", — заявив після вибору д-р Д. Ціпивник, який сповняє функцію директора саскачеванської комісії поборення алькоголю і наркотиків, працю якої фінансує провінційний уряд. Він має в пляні змінити систему праці, перебудувати і поширити бюро головної канцелярії КУК у Вінніпеґу, постаратися про наладнання справи українського „лаббі" в Оттаві тощо.

На останній пленарній сесії конґресу організатори влаштували обід з нагоди Дня подяки, у якому взяв участь посадник Вінніпеґу Билл Норрі. Після того делеґати обрали 27 членів Крайової Екзекутиви КУК. До Президії Екзекутиви увійшли: Юрій Гвоздулич, Ігор Брода, Антін Яремович, Василь Вербенюк, Григорій Дмитришин, Ярослав Скрипник і Мирослава Стельмах.

На Конґресі була також пропозиція змінити назву КУК на Український Канадський Конґрес і альокації частини фондів до Оттави, де ведеться важлива праця політичного і інформаційного характеру. Тим разом цій справі було присвячено багато часу і полагоджено її позитивно, тим більше, що назрівають важливі справи, які можна буде лагодити тільки в Оттаві, наприклад, старання, щоб прем'єр-міністер Браєн Малруні чи його наслідник найменував на опорожнене місце сенатора, що його займав сен. Павло Юзик, іншого достойного кандидата українського роду.

Справа нуклеарної катастрофи в Чорнобилі, проблема так званих „воєнних злочинців", фінансові клопоти, були предметом пожвавлених дискусій і позитивних рішень.

У святочно-маніфестаційній частині гідно відзначено 125-річчя з дня смерти Т. Шевченка і 25-річчя побудови пам'ятника у Вінніпеґу. Більша частина делеґатів і представництва від місцевої громади відбули тут під пам'ятником, не зважаючи на холодну, майже морозяну погоду, 90-хвилинну церемонію. Українською і англійською мовами під час церемонії говорив проф. Ярослав Розумний, голова славістичних студій при Манітобському університеті.

Деяке розчарування викликало серед делеґатів повідомлення, що прем'єр-міністер Б. Малруні, ані інший міністер федерального уряду не взяв участи в Конґресі. Одиноким урядовим промовцем під час полуденку в неділю, 12-го жовтня, був Вілсон Парасюк, міністер енерґетики і копалень у манітобському уряді. Він є одним із шістьох членів кабінету українського роду.

Корисними під кожним оглядом були так звані міжгромадські симпозіюми з виступами фахівців з різних ділянок, у яких брало участь велике число делеґатів. Люди молодшого віку зокрема були задоволені тим, що мали відповідний форум, на якому могли висловити свої думки і погляди.

ВИСТАВКА Я. ГНІЗДОВСЬКОГО У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — Плем'я „Перші Стежі" влаштовує виставку мистецьких праць Якова Гніздовського, що відбудеться тут в днях 24-го, 25-го і 26-го жовтня ц.р., в приміщенні УОКЦентру при 700 Сідар ровд. Виставку відкриє вступним словом про мистця Богдан Певний в п'ятницю, 24-го жовтня ц.р., о год. 8-ій вечора. До набуття будуть не тільки образи і дереворізи, а також і книжки „Дереворити" і „Екслібриси".

Плянують конференцію присвячену М. Грушевському

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка, Український Науковий Інститут Гарвардського Університету та Українська Вільна Академія Наук влаштовують спільно конференцію присвячену Михайлові Грушевському у 120-річчя його народин, яка відбудеться в суботу, 13-го грудня ц.р., о год. 2-ій по полудні тут в будинку НТШ, при 63 Четверта авеню, між 9-ою і 10-ою вул.

В програмі візьмуть участь: проф. Омелян Пріцак, із УНІҐУ, який говоритиме про львівський період діяльности М. Грушевського, проф. Ярослав Пеленський з УВАН, який говоритиме про суспільно-політичні ідеї М. Грушевського, й д-р Ярослав Падох з НТШ, який говоритиме про М. Грушевського як історика українського права.

Після програми відбудеться товариська зустріч при перекусці.

Пластуни Ню Йорку запрошують на відвідини

Ню Йорк. — Старшина Пластової Станиці в Ню Йорку запрошує батьків враз із дітьми, які не є членами Пласту, до відвідин станиці в п'ятницю, 24-го жовтня ц.р., від год. 6:30 — 8-ої вечора і в суботу, 25-го жовтня ц.р., від год. 1:30 — 3-ої по полудні тут в Пластовому Домі.

Пласт для молоді — це цінні переживання в колі однолітків-приятелів, а для дорослих, — це нагода працювати з молоддю. Дальші інформації про Пласт можна отримати під час відвідин Пластової Станиці. Телефон станиці: (212) 982-4530. Години урядування: середа і п'ятниця з год. 6:30 до 8-ої вечора і в суботу з год. 1:30 до 3-ої по полудні.

Ловля „нацистів" переходить до Великобританії

Лондон. — Британська газета „Сандей Експресс" з 12-го жовтня ц.р. повідомила, що „ловля нацистів на широку скалю" розпічнеться незабаром у Великобританії. Центр Сімона Візенталя у Лос Анджелесі закінчує якраз тепер упорядкування лист „воєнних злочинців, військових формацій СС, сторожів концентраційних гітлерівських таборів, запідозрілих вбивців", які будуть, приблизно через місяць передані офіційним представникам британського уряду.

Листи були скомпліковані в більшості з осіб, які походять з України і трьох Балтицьких країн — Литви, Латвії і Естонії, які „воювали спільно з нацистами під час Другої світової війни, а тепер осіли у Великобританії".

„Багато з них, — пише далі згадана газета, очевидно, на підставі злобних інформацій людей з „дослідчого" центру С. Візенталя, доконали воєнні злочини, займалися масовими вбивствами і депортацією жидів". „Дослідники" з центру Візенталя переконані, що вони зібрали достатню кількість доказового матеріялу, щоб притягнути тих людей до суду справедливости, з допомогою британського уряду. Вони кажуть, що нові інформації походять, з нацистських архівів.

Речник центру в Лос Анджелесі заявив: „Наші спеціялісти якраз тепер закінчують працю над листами нацистських спомагачів, які втекли, або були перевезені до Великобританії". Сам С. Візенталь, головне бюро якого знаходиться в столиці Австрії Відні, заявив, що „ціла Українська дивізія СС була перевезена англійцями з Італії до Великобританії. Їх було приблизно 6,000 осіб, багато з яких пізніше емігрували до Канади і Австралії, але багато залишилися там жити. Я вірю, що багато з них є на згаданих списках".

„Коли формувалась Українська дивізія СС — говорить С. Візенталь, — в 1943 році, вона творилась на базі добровільности. Кожний, хто вступав, знав, яка функція військ СС. Я хочу підкреслити, — продовжує свої виводи Візенталь, — що після війни всі СС-івські частини були визнані винними у кримінальних злочинах і в цьому визнанні брав участь також британський суддя".

Інформація про листи Візенталя, — пише згадана газета, — викликали лють серед української і балтицьких спільнот у Великобританії. Газета цитує слова ред. Іллі Дмитрова, теперішнього голови СУБ і Яніса Ранка, лідера латвійської громади в Европі. „Обидва вони, пише автор статті Марк Елсдон-Дю, колишні члени СС".

Міністерство внутрішніх справ і департамент справедливости у Великобританії покищо відмовились від всяких коментарів і заявили, що вони „хочуть бачити листи і документи", поки виступлять з офіційною заявою.

У СВІТІ

ГОЛОВНЕ КОМАНДУВАННЯ ізраїльської армії повідомило, що воєнне летунство знову заатакувало бази і схоронища Палестинської Визвольної Організації у південній частині Ливану, але в акції був зістрілений правдоподібно протилетунською ракетою ізраїльський джетовий літак за рештками якого розшукують тепер гелікоптери. Один з двох летунів врятувався. Уряд в Єрусалимі підтвердив інформацію про збиття літака, але представник генерального штабу армії заявив, що Ізраїль продовжуватиме полети над південним Ливаном, не зважаючи на втрати, бо він не може дозволити собі на відновлення палестинських баз на цій території.

ТУРЕЦЬКИЙ КАБІНЕТ прем'єр-міністра Турґута Озаля зрезиґнував після того, як урядова партія втратила великий відсоток голосів в парляментарних виборах, що відбулися минулого місяця. Поінформовані особи заявили, що всі 20 міністрів подались до димісії і передали на руки прем'єра свої резиґнаційні заяви. Озаль, запитаний кореспондентами про цю справу, відмовився від всяких коментарів.

СОВЄТСЬКИЙ ШПИГУН ҐЕннадій Захаров, якого уряд ЗСА виміняв за дисидента Юрія Орлова і його дружину, допоміг американським слідчим і ФБІ, як виглядає тепер з перегляду документів, розкрити принаймні двох керівників совєтської шпигунської сітки, яка діє в Ню Йорку й околиці. Зараз після зловлення Захарова і переведеного слідства його справи, ЗСА наказали 25-ом совєтським дипломатам і працівникам місії до ОН покинути територію Америки. Між ними був шеф станиці КҐБ Валерій І. Савченко. „Ми, очевидно, не знали про нього і його діяльність перед розмовою із Захаровим", — заявили речники ФБІ. Треба припускати, кажуть політичні спостерігачі, що Захаров мусітиме і в Москві відповідати за свої вчинки.

П'ЯТЬ СОВЄТСЬКИХ ВОЯКІВ, які здезертирували і перейшли до антикомуністичних повстанців-мугаджедінів в Афганістані звернулись тепер з апелем до президента З'єднаних Стейтів Америки Роналда Реґена, щоб він надав їм політичний азиль в ЗСА. Про ці заходи повідомив кореспондентів представник організації Дім свободи в Ню Йорку.

АМЕРИКАНЕЦЬ, ЯКИЙ пережив катастрофу збитого сандіністами транспортового літака, стане перед судом і відповідатиме за „злочини", які йому закидає прокомуністичний прокуратор Нікараґуа. Юджін Газенфас намагався спочатку співпрацювати з прокуратурою, яка використала його заяви тепер проти нього, кажучи, що він, як також інші американці, які згинули під час збиття, були агентами Сі-Ай-Ей, і займалися доставою зброї, військового виряду і харчів для антикомуністичних повстанців „контрас" в Нікараґуа. Процес напевно перетвориться в антиамериканську пропаґандивну кампанію, кажуть політичні спостерігачі.

СВІТОВИЙ ЖИДІВСЬКИЙ конґрес опублікував в четвер, 16-го жовтня, юґославські документи проти д-ра Курта Вальдгайма, теперішнього президента Австрії і колишнього генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй, серед яких є також свідчення німецького вояка про те, що К. Вальдгайм плянував відплатні акції проти громадян Юґославії за дії комуністичних партизанів під час Другої світової війни. Згідно з цим документом Йоган Маєр посвідчив перед юґославським судом ще в 1947 році, що Вальдгайм був старшиною військової розвідки, яка плянувала вбивства цивільних осіб, палення сіл й інші відплатні акції, які пізніше були окреслені як воєнні злочини. Очевидно, бюро президента К. Вальдгайма заперечило ці свідчення, а його особистий секретар запротестував проти продовження кампанії очорнювання і підривання авторитету президента.

СССР РОЗПОЧАВ ВІДПЛАТНІ АКЦІЇ ПРОТИ ЗСА

Москва. — Совєтське пресове агентство ТАСС повідомило, що Рада Міністрів СССР наказала п'ятьом американським дипломатам покинути територію Совєтського Союзу, бо вони, мовляв, „займалися недозволеною роботою, несумісною з дипломатичною активністю".

Очевидно, у Вашінґтоні і взагалі на Заході очікували вже раніше на совєтські відплатні акції після осунення з території З'єднаних Стейтів Америки 25-ох совєтських „дипломатів" і працівників місії до Організації Об'єднаних Націй, які займалися шпигунством в ЗСА, або були на списках ФБІ, як запідозрілі у шпигунстві особи.

Досі ніколи Москва не „видворювала" такої великої кількости американських дипломатів з СССР і тому потягнення кремлівських речників викликало мішану реакцію: одні здвигають раменами і кажуть, що совєтські лідери не мали іншого виходу, інші протестують проти безпідставного „видворювання", а головно зараховування до категорії шпигунів осіб, які шпигунством не займалися. Державний секретар ЗСА Джордж Шулц заявив у Вашінґтоні, що Уряд ЗСА в такому випадку буде змушений ще раз докладніше переглянути списки совєтських дипломатів і приглянутись до їхньої діяльности, бо, практично беручи, кожному совєтському дипломатові можна закинути, що він займається „подвійною активністю", виконує свою дипломатичну працю і співпрацює з державними органами безпеки.

У дипломатичних колах поширюються поголоски, що „видворювання" совєтських дипломатів із ЗСА і американських з СССР є дуже небезпечною грою, яка поширює і зміцнює антагонізм між двома надпотугами і яка може зруйнувати започатковану в Женеві і Рейкявіку співпрацю, а якщо не співпрацю то принаймні наближення у розв'язці важливих справ, зокрема майже вже узгіднену редукцію стратегічної нуклеарної зброї, зокрема міжконтинентальних ракет далекого і середнього засягу.

Чотири з п'ятьох дипломатів мають високу ранґу при амбасаді ЗСА в Москві, між ними Вілліям Норвилл, перший секретар амбасади, Чарлз Еренфрід, третій секретар, Ґеррі Лонґвест і Дейвід Ґарріс, обидва аташе. П'ятий викинений це Джек Робертс, який є працівником консуляту в Ленінграді.

Не зважаючи на те, що ТАСС заперечує пов'язаність „видворення" з нюйоркською акцією, на Заході переконані, що рішення про викинення американців наступило на найвищому рівні, тобто у Політбюро, з апробатою самого генерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Ґорбачова.

Справою „видворення" американських дипломатів займатиметься Державний департамент і Рада Безпеки ЗСА, а остаточне рішення прийме сам президент Роналд Реґен, який був негайно повідомлений про випадок, як тільки інформація ТАСС стала відомою.

В АМЕРИЦІ

БІЛЬШЕ ПОЛОВИНИ американців вважають, що до Конґресу треба вибрати політиків, які підтримують президента Роналда Реґена в ділянці стратегічної оборонної ініціятиви (СДІ). Однак тяжко передбачити, як це становище опитаних вплине на висліди виборів до Конґресу. Републіканська партія думає про те, щоб поставити СДІ в центрі уваги своєї передвиборчої кампанії. Виступаючи в Балтиморі на зборах на підтримку Лінди Чавес, кандидатки в Сенат від стейту Мериленд, президент Р. Реґен неодноразово згадував СДІ у своїй промові. Він накинувся на опонентку Л. Чавес, ліберальну демократку Барбару Мікульську, яка йде далеко попереду. „Нині я прошу виборців Мериленду і виборців всієї країни завдати своїм кандидатам таке запитання: 'Яке ваше становище в справі оборони Америки?'", — заявив Президент. — 'Яке ваше становище в справі про СДІ?' "Р. Реґен обвинуватив лібералів і Конґрес ЗСА в спробах, як він висловився, „зарубати" його протиракетну оборону.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ЗСА Джордж Шулц, який відвідав Сальвадор, підтвердив, що З'єднані Стейти Америки мають намір надати допомогу Сальвадорові, який постраждав від сильного землетрусу. Конґрес уже схвалив виділити країні 50 мільйонів долярів терміновӧї допомоги. За останніми даними, під час землетрусу загинуло понад 1100 осіб, у тому числі троє американців.

ШВЕДСЬКА АКАДЕМІЯ Наук призначила Нобелівську нагороду з економіки за 1986 рік американцеві Джеймсові МекҐілловi Бюкененові, який є професором університету Джорджа Мейсона, Вірджінія. Президент університету Джордж Джансон висловив захоплення, що заслуги Дж. Бюкенена оцінені так високо. „На всіх нас падає відблиск його слави", — сказав Дж. Джансон. Перша реакція Бюкенена була більш стриманою: „Я вдячний Нобелівському комітетові за визнання моїх заслуг", — сказав він.

З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ АМЕРИКИ мають намір продати Пакістанові літаки з системою раннього попередження. Ця справа, а також подробиці майбутньої військової допомоги ЗСА Пакістанові обговорювалися з секретарем Департаменту оборони Каспаром Вайнберґером під час його недавнього перебування в Іслямабаді. Військова допомога на загальну суму 1.74 біл. дол. розрахована на шість років і повинна бути схвалена Конґресом. ЗСА вже давно продають Пакістанові модерну зброю, в тому числі винищувачі типу Ф—16, озброєні ракетами кляси „повітря — повітря". Не зважаючи на те, що недавно з допомогою такої ракети був збитий совєтський літак-порушник, вияснилося, що Ф-16 не можуть покищо використовуватися ефективно для відбиття численних полетів совєтських літаків, які літають на малих висотах і поблизу афганського кордону. Для того, щоб завжди бути напоготові, пакістанцям потрібні літаки з системою раннього попередження, яка здатна бачити ворожі літаки вже при злеті.

ПИЯЦТВО ЗА КЕРМОМ є найсерйознішою причиною загибелі американців. Як повідомляє газета „Балтимор Сан", випадки смерти з вини водіїв, що були в нетверезому стані, трапляються в З'єднаних Стейтах Америки через кожні 20 хвилин.

ВІДПОВІДАЮЧИ НА запитання, що його задала газета „Вашінґтон Пост" і телевізійна компанія Ен-Бі-Сі, 78 відсотків американців відповіли, що вислід зустрічі президетна Роналда Реґена з генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим у Рейкявіку не вплине на те, за кого вони будуть голосувати 4-го листопада. 10 відсотків відповіли, що вони тепер, мабуть, будуть голосувати за демократів, а 9 відсотків сказали, що зустріч на вершинах привернула їх на сторону республіканців.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Преважливий семінар

Як уже інформовано, в суботу, 8-го листопада плянується в Чикаґо одноденний семінар для учителів шкіл та шкільних адміністраторів з інформаціями про Великий голод. Цю імпрезу, за вислухання якої, як інформують, буде можна отримати коледжовий кредит, влаштовують у співпраці численні американські освітні інституції та українські організації.

Семінар є дуже дбайливо підготований, учасники матимуть цілу збірку друкованих матеріялів, що їх зладив д-р Мирон Куропась, а головними промовцями будуть д-р Джеймс Мейс, голова Конґресової комісії прослідження Великого голоду, і заступник секретаря Департаменту освіти Ґері Бауер.

Все це, як бачимо, вказує на поважний підхід до важливости добрих та достовірних інформацій про трагедію Великого голоду для тих, що навчають американську молодь. Не треба навіть підкреслювати, як важливим є саме пізнання правди про цей український голокост серед американської спільноти, а особливо серед тих, що в майбутньому будуть провадити цілим публічним і політичним життям в ЗСА.

Тому кожний учасник семінару, якого переконають наукові та історичні докази, підсилені документальним фільмом, є великим здобутком, бо він може у дальшому відповідно правдиво представити цю подію своїм учням.

І тут саме тепер завдання і обов'язок цілої української громади в ЗСА подбати про те, щоб на тому семінарі було якнайбільше учасників так з-посеред українських учителів американських чи канадських шкіл, як і в першу чергу не-українців. Особистими чи організаційними зв'язками, через своїх дітей чи батьків, які працюють в допоміжних школах, батьківських організаціях, слід нам негайно пропаґувати цей семінар і давати про нього інформації, підкреслюючи всі користі з участи в ньому.

Успіх цієї чергової імпрези для поширення правди про Великий голод буде успіхом нас усіх, якщо поставимося до того серйозно і з повним зрозумінням.

Ми бачимо вже тепер наглядно як багато можна зробити у цій справі коли взятися ділово та з відповідним підходом. В останньому році ми у цьому напрямі зробили більше, як за 50 років, що ділять нас від цієї трагедії.

Семінар про Великий голод в Чикаґо це черговий крок на нашій правильній дорозі і ми не сміємо його занедбати.

За інформаціями слід звертатися до: Dr. Myron Kuropas, 107 Ilehamwood Dr., De Kalb, Ill. 60115.

Василь Пасічняк

ЩЕ ПРО ФУНДАМЕНТАЛІЗМ

В американському журналі „Форейн Аффейрс", за літо 1968 року появилася стаття Денієла Пайпса, директора Інституту дослідів закордонної політики у Філядельфії, п. н. „Мусулманські фундаменталісти" поміж Америкою і Росією". У цій статті Д. Пайпс, зараз під її заголовком, зацитував опінію мусулманських фундаменталістів, практикуючих свою віру, приписи „Корану", що є скондензовані в книзі „Шарія": „Америка є гірша від Великобританії, Великобританія є гірша як Америка, Совєтський Союз є гірший від них обох. Вони всі нечистиві і одні від одних гірші. Але нині це Америка, якою ми затривожені". Автор навів цю цитату із поучення аятолли Хомейні в книзі „Іслям і революція", опублікованій в Мізан Пресс в 1981 році, в англійському перекладі Гамід Албера.

Стаття Пайпса зайняла 21-ну сторінку друку, формату 6,4 × 10 інчів. Вона допомагає американцям зрозуміти причини ворожого наставлення мусулманського світу до політики Америки в арабських країнах, спровокованих інвазією американської плебейської-бизнесової культури, протилежної до приписів „Корану", яка загрожує культурі і традиції арабів.

Цю статтю зреферував Микола Бараболяк у „Свободі", із 5-го і 6-го серпня 1986 року, під зміненим наголовком: „Мусулманський фундаменталізм і ще один...", розуміючи під „ще один": український своєрідний фундаменталізм" у „нутрі українського католицизму", схожий до фундаменталізму на Близькому Сході, бо один і другий „проходить як політична акція". Це його твердження здивувало вдумливого католика. Таку „подібність" він оправдує тим, що мусулмани з Хомейні у проводі завертають до практики давніх традицій, основаних на святому їм „Корані", а український „рух" фундаменталістів, на чолі якого став видний Ієрарх", також бажаючи здійснити гасло щоб „усі були одно", взятого із Святого Письма, намагаються „усхіднювати галицьких католиків, завертаючи до давніх традицій предків". Та це зіставлення нелогічне. Засоби оборони мусулманів своєї культури і релігії і людяні стремління віддантих українців гаслові Христа „щоб усі були одно", в розумінні Церкви Київської Митрополії, це не те саме і воно не сугерує клича — „від Заходу, від Риму, до Сходу". Також охорона давніх національних цінностей — традицій не є злою прикметою, як це суґерує Микола Бараболяк, не є споріднено мусулманською, а питомою патріотам всіх культурних народів. Без традицій нарід гине. Це добре розумів Слуга Божий Андрей Шептицький, і тому він почав „усхіднювати галицьких католиків" і Апостольська Столиця в тому часі, без фалшивого екуменізму, не закидала йому ворожости чи втечі від Риму.

Виглядає, що Микола Бараболяк щойно сьогодні відкрив українців католиків — фундаменталістів, які стремлять, до впливу Св. Письма в житті їхнього наду. Тож фундалістами були великі церковні отці всіх народів. Ними були в тому і в Русі-Україні з давніх-давен.

Українські визначні ієрархи, між ними Митрополит Андрей і Блаженніший Йосиф, пізніший Патріярх. Ними були великі подвижники Церкви Сходу і Заходу. Фундаменталістами є Папа Іван Павло II і польська ієрархія, всі вони практикують сполуку релігії з патріотизмом, визнають єдність Церкви і народу. Польська ієрархія не раз сказала Ватиканові тверде „ні", якщо недогматичне становище Ватикану було протилежне „польській рації стану". Та українців, впливи неволі занечистили, вони не вдумались в слова генія народу Тараса Шевченка, „Що якби ми вчились так, як треба то і мудрість була би своя".

У статті М. Бараболяка немає розуміння для фундаментального світогляду людей, які глибоко вірять в те, що написане у християнському символі віри, одної для католиків і православних, де проголошено Церквою що Бог є „Вседержитель неба і землі і творець всього видимого і невидимого", отже теж народів і Церков для них. Із цього вірування випливає їх світогляд про спільну співпрацю цих двох божих інституцій, спертих на заповіді любови ближнього, без будь-чиєї диктатури. Відсутність такої співпраці веде до упадку моралі в суспільстві, свідоцтвом чого є хоч би країна нашого поселення. Автор статті у „Свободі" обмежує свій „концепт традиції" до обрядів і практик, до яких він звик в Галичині, які, на його думку, були виявом західньої духовости і стоять у конфлікті до „традиційних" форм, обрядових, які заводиться у нас у процесі „усхіднювання" нашої Католицької Церкви". Цей конфлікт для нього небезпечний, бо, мовляв, він відчужує нас від Риму. Шкода, що він не знає чи забув, що Римська Католицька Церква по Другому Ватиканському Соборі впроваджує у свій обряд частинки обряду Східньої Церкви, от хоч би принимання стоячи св. Причастя, одної із форм якій він здається противиться, бо вона уподібнює нас до наших братів православних.

Освічені католики не утожнюють Апостольської Столиці із новотвором нашого часу, Ватиканом, політика якого часто відбігає від основ столиці поставлених на традиціях Церкви з-перед її поділу в XI сторіччі.

Закінчення буде.

Іван Кедрин

УКРАЇНСЬКИЙ ВІЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ І ЙОГО РЕКТОР

З великим трудом і неприємним бажанням на адресу листоноша можна було витягнути вполовину зігнену грубезну брошуровану книгу: Jahrbuch der Ukrainekunde, 1985, Munchen (Річник українознавства, 1985, стор. 380) — З лябіринту кругло півторатисячки книжок, розміщених у шафах, на полицях у двох рядах, на кріслах і під кріслами у півторикімнатному помешканні вдалося витягнути ще 10 інших видань Українського Вільного Університету. В гасловій Енциклопедії українознавства на сторінках 3418-3420 телеграфічним стилем, як у всіх енциклопедіях світу, подано історію УВУ з найважливішими датами і прізвищами. Ця наша висока наукова школа існує від 1921 року. Автор цих рядків мав честь і приємність бути на засіданні Управи Товариства Письменників і Журналістів у Відні 1921 року, на якому виринула ідея заснування такого університету. Відень був першим европейським містом, з яким пов'язана історія УВУ. Але насправді у Празі почалася його навчально-виховна і видавнича праця. Сталося це тому, що перший президент вільної ще тоді демократичної Чехо-Словацької Республіки, Тома Масарик, людина великого формату, був справжнім приятелем українців і дав приміщення та фінансові засоби для УВУ. В 9-му томі гасловї Енциклопедії українознавства поміщена фотознімка першого Сенату УВУ у Празі в роках 1921-22: Степан Смаль-Стоцький, Олександер Колесса (ректор), Станислав Дністрянський, Дмитро Антонович, Михайло Лозинський і Володимир Старосольський. Ні одного з них нема вже в живих, але прізвище кожного з них записане нестертими літерами в історії української науки.

Політичні події — війна, перетворення Чехо-Словаччини на „Протекторат" Третього Райху, прихід до влади в ЧСР неприхильних чи просто ворожих кіл, спричинило поважну кризу в УВУ. Збройна окупація Чехо-Словаччини большевицькими військами (травень 1945) примусила перенесення УВУ до Берліну із злукою з тамошнім Українським Науковим Інститутом. Від 1968 року ректором цієї установи є безперервно проф. Володимир Янів.

В одній газетній статті неможливо охопити цілість історії і діяльности Українського Вільного Університету. Неможливо теж подати список наукових творів, що появилися українською і німецькою мовами — є їх ціла полиця і може ця стаття спонукає проголосити всі ті твори окремою брошурою. Але видано під цею фірмою УВУ в 1983 році „Symbolae in honorem Volodymyri Janiwi", (Символічне видання у честь Володимира Янова"). Систематизовано там його твори під окремими 13 підтитулами. Разом вони охоплюють 237 назв. Це тільки маленький, також наче „символічний" знак на доказ подивугідної працездатности тієї людини. Автор цих рядків знав Володимира Янова ще як студента у передвоєнному Львові і згадує про нього у своїх „Споминах і коментарях" („Життя-події-люди"), як то Володимир Янів з вини свого, зрештою зовсім непоганого обличчя падав жертвою погромів, що їх час від часу робили польські гурра-патріотичні студенти львівської політехніки на вулицях Львова, і як то автор цих рядків, йшовши із Львова пішки з малим клунком у руці у вересні 1949 року, стрінув втомленого Володимира Янева і його дружину Софію, як вони сиділи при рові на шляху Львів-Городок Ягайлонський. Володимир Янів мусить імпонувати силою своєї сильної волі і свого характеру, бож на пальцях одної руки можна порахувати тих колишніх членів українського революційного підпілля в Галичині за Польщі між двома світовими війнами, які стали інтелектуалами: Богдан Кравців, Мирослав Прокоп, Анатоль Камінський, Володимир Янів — щоб згадати лиш кілька.

Подивугідна працездатність Володимира Янева, але і його організаційний хист та метушливість. Це нелегка ситуація української вільної „Альма Матер" у Німеччині, коли та установа є сіллю в оці тамошнього совєтського амбасадора і коли не всі німецькі кола прихильні українському визвольному рухові та вільній українській науці. Це нелегка праця зберегти також у рідному українському суспільстві авторитет, повагу та матеріяльну підтримку. Дехто з наших людей насміхається з докторатів, що дає УВУ. Проте ті докторати визнають всі університети в Америці й Канаді й допомогли вже десяткам наших поважних учених зробити не тільки особисту наукову кар'єру на американському континенті, але й дали українській науці прецінні твори. Згадаймо тільки, наприклад 36-ий том у серії „Монографії" твір Володимира Гнатюка „Наукове Товариство імени Шевченка у Львові" — джерель-

(Закінчення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Мирон М. Федорів

Чоловічий хор „Журавлі" у Філядельфії

Про чоловічий хор „Журавлі" не можна більше сказати, як уже сказали польські критики після переслухання його концертів у Польщі та наші звідомлення про нього по цій стороні океану, ще перед його гостинним виступом у Канаді й Америці.

Хор цей, як знаємо, створився завдяки фаховому музиці, композиторові та дириґентові Я. Полянському та ентузіястові хорового співу Антонові Ринкевичеві, як було подано в пресі. Не легка то була справа з організуванням такого хору серед українців розсіяних по всій території Польщі. Ще рівнялося просто з утопійністю такого задуму, якщо візьметься під увагу труднощі в зорганізуванні співочих ансамблів у одній лише місцевості, з огляду на різні льокальні невигоди й брак охочих до нього. А тут ціла територія Польщі, в якій знайшлися ревні любителі української хорової культури з рішенням злітатися в означене місце на проби, щоб потім на спосіб журавлів вилітати в різні сторони краю та осісти там, де їх потребують, кличуть і де можуть принести розраду для тих, що спрагнені почути їх журавлиного співу.

Хор цей довів до високого ступеня уже перший його дириґент Полянський, що надав йому характер професійного хору із усіми прикметами зразкового виконання пісень, з усіми технічними й виразовими передумовинами, які може надати тільки талановитий з поетичною візією та драматичним вичуттям дириґент, з вищою едукацією та знанням, що мав щастя зібрати під свою батуту добірний співочий матеріял, яким диспонують „Журавлі" посьогодні.

Хоч Полянський від „Журавлів відійшов, але своєї мистецької праці не залишив, бо всеціло віддався ним зорганізованому хорові української молоді при церкві ОО. Василіян у Варшаві, який теж довів до мистецьких вершин та до ступеня найкращих хорів у столиці, Варшаві, з яким робить виїзди навіть закордон та збирає тріюмфи, про що писала польська преса.

Теперішній хор „Журавлі", як ми знаємо і на власні вуха його чули, не зійшов із своєї мистецької лінії, бо дістав доброго наслідника після попереднього дириґента, в особі Романа Реваковича, талановитого й кваліфікованого музику, теж абсольвента вищої музичної школи в Варшаві, що є свідомий свого завдання й з нього вив'язується зразково. У багатій програмі концерту виконаних ним творів дав нам цього доказ. Щоб об'єктивно схарактеризувати спів „Журавлів", мусимо піти за висловами про них чільних польських критиків, що прослухавши їх, були змушені бути справедливими в своїх оцінках вальорів цього хору. З їх стверджень наведу ось такі цитати: „Той хор є свого роду подією на світову скалю... Його виступи все при виповненій залі й гаряче оплескувані... Таємницею високого вокального рівня і мистецьких успіхів є їх інтенсивна праця, індивідуально чи в групах, висока самодисципліна й емоційне зв'язання з хором. Слухачі назагал це знають і звідси пливе додаткова симпатія до „Журавлів" та тепле їх сприймання... Ансамбль має всі дані, щоб репрезентувати рівень хорового мистецтва Польщі" (Ян Ковальський „Жицє музичне"). Хор „Журавлів" презентує велику музикальність, вразливість на кольоритність і звучання, динаміку і зображують елястичність" (Малґожата Коморовська, „Рух музични", 1976). „Вроджена музикальність в злуці з сумлінною працею хору, а також педагогічним і дириґентським талантом Я. Полянського, дають чудові результати" („Слово повшехне", 1975). „Продукція українсько-вокальної музики в її виконанні будить подив і зворушує" (Б.Г. „Століца", 1975). „Йдеться тут про колектив високої хорової культури, який вражає виконавчою майстерністю взагалі та окремих солістів" („Нове життя — Чехо-Словаччина). „На увагу заслуговує повне блискуче форте, дзвінке піяно, виразна дикція, лірична кантилена, верва і темперамент... відпруженість і ритмічна прецизність, різноманітність у динаміці й чиста інтонація" („Ґлос праци"). „І, здається, слухав би без кінця (співу „Журавлів").

Та цього досить, щоб зорієнтуватись як оцінили вартість хору „Журавлі" фахові музики й критики. На протязі 14-літньої праці дали „Журавлі" далеко понад сотню концертів — 100 за Полянського, а 50 за Ренаковича, в краю та за кордоном, враз із тими 20-ма, що дали їх по цій стороні океану.

Характеристичним у концертовій програмі „Журавлі" є це, що більшість у них творять пісні малих форм — народні чи авторські. І це добре. Такі мініятюри, це назагал шедеври, в яких часто сконденсовані глибокі творчі задуми та вкладене все музичне знання композитора, з усіми даними для текстуального виразу, звичайно у ротаційності того самого куплету; а це заставляє дириґента до окремих проблем, що не кожному вдається, у кого нема вродженої інтуїтивности, поетично-ліричної тонкости чи драматично-патетичного вичуття. Описувати текст пісень, наприклад, одностроф овим музичним зворотом, це нелегка річ, бо тут входять у гру не тільки ритмічні, динамічні й аґоґічні чинники, але й вимоги глибокого психічного, а й філософічного мислення, без чого спів узагалі стає мертвим, бездушно-ремісничим. Зразковими виконавцями менших форм були Кошиць, Котко й ті талановиті дириґенти, що пішли їх слідами та які ними робили чудеса (наприклад, піснями Леонтовича в його обробках народних пісень, чи інших подібних) і викли-

(Закінчення на стор. 3)

Д-р Михайло Паламар

До 1000-ліття Хрищення України

ГЕРОДОТ НА УКРАЇНІ

I.

Відомий грецький історик Геродот народився приблизно 485 року до Христа в місті Гелікарнасі, тобто побережжя південнозахідньої Малої Азії, недалеко острова Кріта, якого відому стару культуру знищили греки в XV сторіччі перед Христом, а три століття пізніше тут був організований середземноморський центр фенікійської транзитної торгівлі старого світу — Азії, північної Африки та Европи.

Геродот — проворний міщанин та едукований мандрівник-дослідник відвідав також і південну Україну. З **Галікарнасу, острова Самоса (де, мабуть набув освіту) чи** з Атен Геродот міг їхати водним шляхом до головної грецької пристані — городу Ольвії при Дніпро-Богському лимані, яка існувала тут вже з VII сторіччя до Христа. Звідси йшов Дніпровий шлях (котрим 500 літ пізніше прибув апостол Андрій) до Київських гір, де був (за Геродотом) укріплений город Гелонос — Київ, який знищили скити, відступаючи перед наступом перського **царя Дарія у 512 році перед Христом, що підтверджують** відомі археологи (Я. Пастернак, Археологія України, стор. 308).

Між іншим, до Гелоносу — Києва, який належав до лісової смуги земель України, доходили різні лісові продукти, головно звірячі хутра, на які завжди був великий попит у Чорноморських портах, де посередниками-купцями у великій чорноморській торгівлі в старинних часах були головно грецькі колоністи. Тут треба пригадати, що сліди плавби човнами-однодревками на Україні відомі вже з IV й двоколісні вози **з III тисячоліть до** народження Христа.

Дорослий вік Геродота припадав на часи після грецьких війн (Маратон, Термопіли, Саляміна і т.п.) із персами, коли то комерсанти Атенської демократичної республіки **захоплювали торгівлю не лише в Причорномор'ї, але й в портах Середземномор'я, випихаючи згадуваних фенікійців, які брали участь у грецьких війнах по стороні** Перської імперії.

Воєннополонені-невільники були використані для відбудови міста Атен — комерційного і культурного **центру гелленського світу, бож тоді творилась т.зв.** „золота доба" в Греції. Це виключало будову пантеону великої святині Атени, грецької **богині мудрости й** патронки Атен та амфітеатру Діониса на замковій горі — Акрополі. Тут відбувались фестивалі в честь бога вина — Діониса, що був сином Зевса (тобто найстаршого бога в дохристиянській Гелладі), який з родиною мав жити на горі Олімпі у північній Греції. Виноградарство у греків було поважним господарським зайняттям і на вино міг бути **значний попит під час згаданих фестивалів, що відбувались** два рази на протязі року.

Свобода в тодішній грецькій республіці та багатства, що давала велика торгівля, притягали до Атен також науковців, філософів, учителів та письменників. Сюди з Малої Азії прибув також і Геродот, якого радо прийняв відомий та довголітній керівник Атанської республіки — Перікл, бож треба було описати славнозвісні грецькі війни з Перською імперією й виконувати комерційно-наукові поїздки по старому світі, включаючи північне Причорномор'я на українських землях.

Геродот, як і раніше поет Арістей, „подорожував по Скитії, починаючи з грецьких колоній на українських землях, бачив на власні очі ближчі країни, **розпитував** про дальші, куди не міг дістатися... Грецька епічна поезія давала історичну перспективу, оповідаючи про довгі генерації героїв..., що писано спочатку віршем, а опісля прозою" (М. Сонєвицький, Історія грецької літератури, том I, стор. 531, 609). Термін „Історія" спопуляризував Геродот, вживаючи його у своєму творі — „Змалювання історії", набуваючи при тому звання „батька історії".

Згадана „Історія" Геродота має дев'ять книг і кожна під назвою одної з дев'ятьох муз, що опікувались красними штуками і наукою. У четвертій книзі під назвою „Мельпомені" — музи трагічної поезії, Геродот описав „Скитію" Україну (дві й півтисячі літ тому), даючи історичні, етнічні й географічні відомості; згадав ріки українських земель, головно, Бористен-Дніпро, „Гостинне", тобто Чорне море та виявив державну структуру Скитії, тобто Старої України.

Частина згаданого опису є з власної обсервації, хоч користувався він також відомостями інших письменників та оповіданнями греків, головно в городі Ольвії, бо поза нею ледве чи Геродот мав нагоду бути, хіба що досяг околиці Дніпрових порогів, де мали бути зупинки для обміну товарів між гелленами (бо назву „греки" спопуляризували пізніше римляни) та скитами (т. зв. стрільцями з луками), тобто мешканцями українських земель.

Назві „Скитія" Геродот інколи надавав географічного значіння, розтягаючи її й на території Азії, хоч часто обмежував до земель України з політичним центром у східньо-степовій частині північного **Причорномор'я, де** мали жити т. зв. ним „царські скити". За Геродотом Скитська держава була союзом племен, що виявилось головно в часі походу перського царя Дарія на українські землі в 512 році до народження Христа. Під час нарад королі деяких племен погодились брати участь у війні, інші заборонили навіть вступати на їхню територію під час уникання безпосереднього зудару з великим військом Дарія, що було головною стратегією скитів, яка уможливила перемогу над персами. Відступаючи, скити все нищили, що змусило Дарія повернути в Азію, бо не мав засобів для провадження партизанської війни.

В античній літературі письменники-хронологи ідеалізували скитів. Гомер в „Іліяді" згадує їх як „хоробрих і сміливих", а Есхіл писав про скитські „гарні закони і звичаї", бож тодішні мешканці України жили ще в родовоплемінній системі, що й Геродот згадував. Але поруч згаданих інтересних відомостей про українські землі, хоч і не завжди точні та зрозумілі, Геродот дав ряд дивовижних оповідань про скитів у північному Причорномор'ї, головно їхньої провідної верстви. Тож і нічого дивного, що дослідники старинних часів, вживаючи його „Історію", звичайно, заявляють, що Геродота відомостями треба користуватись обережно, хоч археологія наших часів деякі його сумнівні дані признала за правдиві.

Геродот записав також мітологічні відомості про походження скитів, пов'язуючи старогрецького бога Зевса з донькою бога ріки Борістена, тобто Дніпра та версію про Геракля-мітичного героя грецького народу й скитянку, яких наймолодший син — Скит започаткував царювання в Скитії. Першу відомість Геродот мав одержати від скитів, а другу від греків-колоністів у північному Причорномор'ї. Він також описав прихід скитів з Азії (змішавши їх з припливом на протязі століть купців з Ірану чи то Сходу взагалі), які мали завоювати землі України. В цю третю відомість Геродот вірив, але надав їй казкової форми, що затемнило вартість його „Історії" для української історіографії на довші часи.

Геродот жив у дещо пізніших часах т.зв. залізної доби, що почалася на Україні в VIII-VII століттях до Христа, коли то почали появлятись більші кількості купців-промисловців азійських і грецьких в широковідомій Чорноморській торгівлі старинної доби. Згадуючи прихід скитів з Азії, що відбувалося приблизно 250 літ перед писанням своєї „Історії", Геродот, очевидно, мав деякі відомості й з Малої Азії, живучи в сусідстві Геллеспонту, тобто теренах над протокою Дарданель, де при виході в Середземне море була славна Троя, яку оспівав Гомер в найстарших грецьких поемах, що були записані в половині **VIII століття до Христа в античну літературу. Дарданелі з** Марморським морем та протокою Боспор біля портового міста Візаній (пізнішого Константинополя) сполучали водним шляхом Середземне з Чорним морями та два континенти старого світу — Азію й Европу, що, як і Керченська протока між східнім Кримом та Кубанським (Таманським) півостровом, відігравали поважну ролю в торгівлі цілого тодішнього старого світу на протязі тисячоліть.

Продовження буде.

Під патронатом

СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ І УКРАЇНСЬКОГО ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ У НЮ ЙОРКУ

фільм „УКРАЇНА в ОГНІ"

який охоплює все минуле України — від княжої доби до сьогодні, знаходиться в кінцевій фазі продукції.

Однак фільм вимагає для закінчення додаткових фондів. Просимо наше громадянство допомогти нам фінансово закінчити фільм.

Фільм „Україна в Огні" — це найбільша сила, яка покаже в правдивому світлі живий образ України. Даймо змогу, щоб фільм був в бібліотеках, університетах, і наша молодь мала доступ до нього, який заступить голокост України.

Імена жертводавців будуть відзначені у фільмі та у пресі.

Пожертви можна відтягати від податку, виписуючи чеки на Ukrainian Art and Literary Club, N.Y. (U.V.O.)

Пожертви просимо висилати на адресу: FILM FUND for "UKRAJINA V OHNI", No. of Account 9965, Self Reliance (N.Y.) FCU, 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003.

Ярослав Кулинич, *фільмовий продуцент*

ПОДЯКА

нашим клієнтам за їхню підтримку в цьому і попередніх роках.

АҐЕНЦІЯ КОБАСНЮК відкликала свою цьогорічну „ЗУСТРІЧ ГРУПОВИХ ТУР" заплановану на 18-го жовтня 1986 р., з огляду на тих осіб, які мають рідних в Україні, потерпілих від чорнобильського нуклеарного нещастя.

Імпреза, яка мала бути приємною, була б затьмарена цим нещастям, яке навістило так багато наших земляків.

Ми не могли б з чистою совістю переводити наші святкування під цю пору.

З нетерпеливістю ми чекаємо щоб знову привітати наших туристів і приятелів на Союзівці наступної осени!

Віра Кобаснюк Шумейко
і Антін Шумейко

УКРАЇНСЬКА АМЕРИКАНСЬКА ЖІНОЧА ДОПОМОГОВА ОРГАНІЗАЦІЯ

Головна Управа в Ню Йорку

UKRAINIAN AMERICAN WOMEN'S RELIEF ASSOCIATION
NEW YORK, N.Y.

ЗВІТ-ЗАКЛИК

Як минулими роками, подаємо касовий звіт зі збірки

„ДІТИ-ДІТЯМ" за рік 1985-86

ЗІБРАНО

Відділ 1-ий, Ню Йорк $289.00, Відділ 4-ий, Бруклин $102.00, Відділ 6-ий, Асторія $20.00, Відділ 7-ий $248.00, „Арка" $20.00, Сурма $25.00, Православна Кредитівка $50.00, п. Верес $10.00, Пласт $158.00, Отці Церкви $196.00, Збірка під св. Юром $596.60. Разом зібрано: $1,514.60. На банковім конті: $151.31. РАЗОМ ПРИБУТОК: $1,665.91

ВИСЛАНО:

Німеччина, УНХС $700.00, Австрія, УДК $100.00, Мюнхен, „Рідна школа" $150.00, Німеччина, САЖН $140.00, Франція, Сестри Служенбиці $140.00, Бельгія, Дім Стар. $100.00, Юґославія, п. Шлапак $60.00, п. Гловінський $40.00, п. Комаринський $100.00, „Смолоскип" $25.00, Радіовисильня, п. Маринович $40.00. Канц. видатки $12.00

Разом видатки	$1,607.00

БАЛЯНС

Прибутки	$1,665.00
Видатки	1,607.00
Сальдо	$ 58.91

Щиро дякуємо жертводавцям і збірщикам за їх допомогу. Ми вдячні також п-ві Мариновичеві, який протягом 29 років безкоштовно проголошує нашу збірку і тим заохочує інших до жертвенности. З жалем повідомляємо, що ми втратили двох наших збірщиків, які співпрацювали з нами ввесь час існування нашої збірки „Діти-Дітям". У власному імені і в імені всіх обдарованих, ми всім вам сердечно дякуємо і віримо, що і надалі ви будете підтримувати нашу збірку, щоб ми не завели тих, хто так чекає на цю нашу маленьку допомогу.

Пожертви просимо складати на збіркові листи у наших збірщиків, до пушок під церквами, в „Сурмі" і в „Арці" (нова адреса якої: 26 Перша Авеню, Ню Йорк, Н. Й.)

За УПРАВУ:

А. Давиденко, *секретар* **О. Томашівська**, *голова*

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

повідомляє:

на **ПАТРІЯРШИЙ ФОНД** зложили

УІІ — 86

200.00 дол. — інж. Ігор Сидоряк (в пам'ять бл. п. д-ра Олександра Сидоряка в першу річницю смерти);
120.00 дол. — д-р В. Вірщук;
по 100.00 дол. — д-р Роман і Лідія Смик (родинна пожертва за 3-ій квартал 1986 р.), д-р Юрій і д-р Стефанія Бережницькі);
50.00 дол. — Олена Филипович;
по 25.00 дол. — Лев і Стефанія Пушкар (замість квітів на могилу бл. п. Михайла Дуциловича), Мирослав і Теофіля Мельничук, Е. Прокопивич (в пам'ять бл. п. Пані Княжинської, мами Оксани Козбур);
по 20.00 дол. — Олена Куса, Йосиф Губчак;
по 10.00 дол. — Роман Михалів, Анна Кос;
5.00 дол. — Микола Булачик.

На радіопрограму „Голос Української Діяспори" зложили:

100.00 дол. — д-р Петро й Іванна Федорів;
20.00 дол. — Іван і Анастазія Пиртко.

У пам'ять бл. п. д-ра Петра Федоріва зложили у Філядельфії:

по 15.00 дол. — Володимир Винницький, Іван і Анна Антоняки.

Датки в Доббс Ферри — переслав Роман Король, зложили:
листа ч. 1947

25.00 дол. — Володимир і Анна Козіцкий (Йонкерс, Н. Й.).

листа ч. 1867

50.00 дол. — Марія Сосяк (Йонкерс, Н. Й.)

Датки на Патріярший Фонд в пам'ять бл. п. Ірени Літинської, зложили:

100.00 дол. — д-р Любомир і Дарія Билов;
по 30.00 дол. — Я. Лаш, Адам Лісікевич;
по 25.00 дол. — Я. Стеткевич, Володимир Кучер;
по 20.00 дол. — Петро Капітанець, Ева Лісікевич, Григорій Озарків, Микола Михальчак, Роман Ковч, В. Горски, Ю. Бараник;
15.00 дол. — Михайло Мучний;
по 10.00 дол. — М. і І. Прийма, Михайло Ласка, Йосиф Шулик, п-во Волтер Ковалі, Володимир Скульський, Аскольд Татарський, Люба Юрків, Микола Лаврин;
5.00 дол. — А. Кордуба.

Збірка на похороні бл. п. Анни Біловус — зібрала і переслала Юлія Вертипорох, Ст. Петерсбурґ, Фла., зложили:

по 25.00 дол. — Теодозій Шлапак, Юлія Вертипорох;
по 20.00 дол. — Богдан і Галина Волошинович, Василь і Ольга Хадай;
5.00 дол. — Розалія Дорота.

Збірка Українського Патріярхального Товариства, Відділ в Ню Йорку, від 1-го травня 1984 р. до 1-го липня 1985 р., зложили:

1,000.00 дол. — Михайло Пирський;
по 500.00 дол. — Ольга Овсянецька, Микола Савчин;
165.00 дол. — інж. Любомир Зелик — зі збірки в пам'ять бл. п. Романа Пурія;
150.00 дол. — Роман і Галина Поритко;
по 100.00 дол. — Андрій Бочневич і родина, інж. Микола і Зірка Галів, Михайло Дорош, Юліян і Анна Дутко, Марійська Дружина Жінок ім. Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії при церкві св. Юра в Ню Йорку, д-р Мирослав і Люба Прокоп, Степан і Володимира Сливоцький, Катерина Терлецька, мґр Ярослав і Ірина Щербанюк, д-р Іван і Іванна Смаль (у пам'ять бл. п. Зені Шуст);
75.00 дол. — Ярослав і Іванна Клим;
60.00 дол. — Антоніна Звадюк (в пам'ять бл. п. Демяна і Зіни Захарченко);
по 50.00 дол. — Іван і Ольга Вербовський, Ігор і Люба Декайло, Антоніна Звадюк, Ярослав Оберишин, Ольга Пастернак (в пам-ять бл. п. Андрія Мороза), Степан і Володимира Сливоцький, Стефанія Слюзар, Осип Стасів, Стефанія Чорна (в пам'ять бл. п. Анни Никифоряк і Ірини Фаріон), Анатоль Чорній, Микола Яцик;
43.00 дол. — Ярослав Пастушенко;
по 40.00 дол. — Олександра Куницька, Михайло Чаплинський;
по 35.00 дол. — Володимир і Марія Ворох, Василь і Анна Натина;
по 30.00 дол. — Тетяна Богачевська, Марія Жовнірович (в пам'ять бл. п. Анни Никифоряк), Галина Николишин (Дейтон, Огайо), д-р Василь і Марія Палідвор, Іван і Марія Худий;
по 25.00 дол. — Іван Антонишин, Ніна Більчинська, мґр Іван Винник, Юрій і Марія Воловодюк, Теодор Воробець, Іван і Марія Ґумовський, мґр Петро Дармограй, Василь Костик і Іван Стасів, Володимир і Софія Костюк, Дарія Кузик (в пам'ять бл. п. Богдана Фостяка), Марія Лозинська (в пам'ять бл. п. Анни Никифоряк), Евдокія Мартинів, Іван і Ірина Мокрівський, Олександер і Марія Мотиль, Богдан і Ольга Михайлів, Евфрозина Покінська, інж. Ярема і Дарія Савка (Монтреаль), (в пам'ять бл. п. В. Труша), Степан і Анна Секрета, Мирослав і Анна Стахів, Марія Ханас, Теодор і Володимира Цябрій;
по 20.00 дол. — Марія Абрамюк, Іванна Білан, Іван Гірняк, мґр Володимир і Наталія Грицин, мґр Ярослав Дацьків, Володимир і Текля Данчук, Іван Демків, Микола й Ольга Зацухний, Михайло й Анна Зелик, Наталія Канюга, ред. Василь і Наталія Качмар, Юрій і Дарія Костів, Юрій С. Кравець, Микола і Софія Кунцьо (в пам'ять бл. п. Андрія Прятки), Омелян Кулицький, Параскевія Кучма, Осип Приймак, Лев Рейнарович, Теодозій Савків, Глікерія Слабіцька, Павлина Смеречинська, Володимир Сусла (в пам'ять бл. п. Богдана Фостяка), Володимир Тисовський, Марія Червоняк, Іван Яворський, Роман Яримович;
по 15.00 дол. — Теодор Дудзік, Ярослав і Стефанія Лусанівський, Мирослав і Зеновія Кулинич;
12.00 дол. — Ірина Решетуха;
по 10.00 дол. — Марія Абрамюк, Марія Береза, Марія Гусак, мґр Ольга Качмарська, Омелян Кобилецький, Іванна Косановська, Осипа Лень, інж. Атанас і Евстахія Мілянич, Стефанія Пурій, Володимир Саляк, Ольга Хома, Текля Шайда, Тиміш Шевчук, Донна Чехович;
по 5.00 дол. — Іван Кіфор, д-р Богдан Коваль, Микола сидор-Чарторийський.

Від 16 червня до 26 грудня 1985 р., зложили:

по 100.00 дол. — мґр Ярослав Дацьків, інж. Василь Заяць з родиною (в пам'ять бл. п. Анни Заяць), Роман і Марія Кушнір, Ольга Яхно;
36.00 дол. — Іван Воробець (в пам'ять бл. п. Параскевії Цимбалістої);
по 25.00 дол. — Евген і Софія Ґречило, Зборівський Комітет (в пам'ять бл. п. Богдана Чеховича), Об'єднаний Комітет Північного Бруклина, як не прийняті кошти подорожі інж. Галіва;
по 20.00 дол. — Антоніна Звадюк, Петро й Орися Саляк (в пам'ять Богдана Чеховича).

477.00 дол. — з „Писанки" 1985 р. на Патріярший Фонд. Збірку перевів Відділ Українського Патріярхального Товариства в Ню Йорку.

Замість квітів на могилу бл. п. Олександри Куницькоі, збірку перевів Ярослав Пастушенко, зложили:

40.00 дол. — Роман і Галина Поритко;
по 25.00 дол. — д-р Іван і Наталія Макаревич, д-р Роман Осінчук, Ярослав і Надія Пастушенко;
по 20.00 дол. — інж. Микола і Зірка Галів, Ярослав і Любов Дармограй, Михайлина Книш, д-р Мирослав і Любов Прокоп, Анна Салицька, д-р Галина Скорецька;
по 15.00 дол. — Ярослав і Іванна Клим, Галина Хамула;
по 10.00 дол. — Микола і Стефанія Ганущак, Евдокія Кріль, Іван і Ольга Кріль, Дарія Чижик;
5.00 дол. — Стефанія Слюзар.

СПРОСТУВАННЯ:

У списку жертводавців на листі ч. 0030А (VI — 86), у збірці в Ст. Петерсбурґ, Фла:

25.00 дол. — зложили, д-р Роман і Наталія Кравчук (замість квітів на могилу бл. п. Андрія Кашубинського);
по 10.00 дол. — Богдан Сольчанюк (не Сальчанюк), Мирослав Сольчанюк (не було подано).

Товариство Свята Софія — Комісія Патріяршого Фонду — складає щиру подяку усім вельмишановним жертводавцям і збірщикам.

Всі датки на Патріярший Фонд Товариства Свята Софія можна відтягати від податку: IRS No. 23-74380645. Всі чеки просимо виписувати на

St. Sophia Religious Association —
Patriarchal Fund

та пересилати на адресу

7911 Whitewood Rd. • Philadelphia, Pa. 19117

Український...

(Закінчення зі стор. 2)

ний матеріял, без якого не всилі обійтись ні один історик української науки. Сам Володимир Янів є між своїми 237 творами автором „Студії та матеріяли до новішої української історії", Мюнхен, 170, стор. 324.) у В-ві УВУ праця теперішнього голови НТШ Ярослава Падоха „Лев Оришкевич, видатний історик державного права України — Гетьманщини ХУІІ-ХУІІІ ст.", є твори проф. Володимира Винара чи не найкращого знавця — як він сам каже — „Грушевськіяни", є грубезні томи „Jahrbuchen" (Річників). За честь приписує собі автор цих рядків, що у томі 18-му „Міттайлюнген" (Повідомлень) є і його праця у німецькому перекладі „Паралелі в історії України".

Володимир Янів вже не молода людина. Народжений у 1908 році добігає до 80-ки. Значить, належить вже до найстаршої генерації українських людей, відданих українській культурі, і науці, яка є складовою частиною культури. Тепер наші земляки люблять влаштовувати [illegible] ювілеї в круглих датах". Тепер немає „круглої дати". Проте не шкодить, коли під враженням труду, з яким треба було витягнути з поштової скриньки грубий том видання УВУ присвячено тій установі і її ректорові кілька прихильних завваг.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

ГРЕЦЬКА КОМУНІСТИЧНА партія вирішила не підтримувати більше політику прем'єр-міністра Андреаса Папандреу. Комуністи закликають своїх членів і симпатиків у виборах на посадника Атен голосувати на комуністичних і ліберальних кандидатів до різних урядів і не підтримувати соціялістів. Це створює цілком нову політичну ситуацію, у якій консервативні партії можуть виграти міські вибори і перехопити контролю міста Атен.

Чоловічий...

Закінчення зі стор. 2.

кали подив навіть у великих чужих музик, композиторів та критиків. Скільки з таких мініятюр можна викресати краси, а з текстуальної інтерпретації скільки чару, дали нам приклад „Журавлі". Наш народ назагал любить свій питомий побут, який найкраще віддзеркалюється в нашій народній світській чи релігійній творчості, на яку народ щиро реаґує з глибоким переживанням, веселим чи сумним, бо така творчість витворює свою рідну атмосферу, а такої нам треба на різних наших поселеннях поза рідним краєм і яку нам внесли своїми піснями „Журавлі". Їм мусимо дати таке признання, яке дали їм чужинці, з виразом нашої подяки, що нам, спрагненим особливо рідної пісні, внесли стільки радости й порушили наші серця до любови всього, що своє рідне. „Журавлям" бажаємо дальшої витривалости в їх нелегкій праці, якої висліди оцінили чужинці, й воно вповні покриваються з нашими [illegible] основі того, що ми пересл[illegible]хали й глибоко пережили.

Теж нас додатнь[illegible] вразила добра і різноманітна програма концерту „Журавлів", обдумана фахово й за традиційною практикою з її контрастовою будовою, удекорована виступом добрих хорових солістів (їх ціла низка, а саме: Д. Боївка, М. Конах, Я. Юрчик, С. Тицький, П. Пеленський, Р. Радзівонович, Ю. Рейт, М. Бліщ, С. Білянський, В. Серкіз). Зіркою в цьому концерті була Марія Щуцька — ліричне сопрано з оперного театру в Лодзі, якій, як і хорові зручно і гнучко акомпаньювала Анна Сулій-Туз. Виставка — дует із опери „Запорожець за Дунаєм" Гулака Артемовського в ролях Івана і Одарки були феноменальні й щедро нагороджені публікою, бо це ж таке рідне й так нагадує нам наше буття поза межами батьківщини. Цей дует, очевидно, відспівала М. Щуцька із басом М. Конахом із драматичним хистом.

В концерті не було перевантаження із-за творів тяжчого музичного змісту, які в нас назагал не дуже популярні й усе тут було добре і грало й творило логічний сплет усього, що гарне може дати концерт популярного жанру, а з тим і задоволення в слухача. А це ж основна ціль і завдання хорових з'єднань дати це задоволення уперший мірі для ширшої публіки, бо вона творить „ґро" в консумпції всяких концертів та покриває у значній мірі кошти зв'язані з їх улаштуванням.

ПОВІДОМЛЯЄМО, ЩО

в суботу, 25-го жовтня 1986 р., о год. 1-ій по пол. на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

буде відправлена

ПАНАХИДА

ЗА ДУШІ СПОЧИЛИХ:

бл. п. Галини Овсієнко
бл. п. Василя Овсієнка
бл. п. Любомира Овсієнка

Бувших Приятелів Покійних проситься про численну участь.

Ю. і О. СОСЕНКО

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Дорогого і Незабутнього
БАТЬКА і ДІДУСЯ

бл. п.

Александра Марчука

буде відправлена

ПАНАХИДА

в неділю, 26-го жовтня 1986 року, після Служби Божої на українському православному цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Приятелів і Знайомих просимо згадати Покійного в цей день у своїх молитвах.

Дружина АНТОНІНА з Родиною

ПОДЯКА

Минув рік від болючої хвилини відходу у Вічність нашого Найдорожчого МУЖА і БАТЬКА

сл. п.

ОЛЕГА КЛЮФАСА

За спокій Його душі ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ відправлено
4-го вересня 1986 р. о год. 8й-ій ранку
в церкві св. Володимира, Ютика, Н. Й.
і буде відправлено
25-го жовтня 1986 р. о год. 8-ій ранку
в церкві св. Юра в Ню Йорку.

В часі Його довгої і важкої недуги, а теж після смерти, ближча і дальша родина, свояки, друзі і товариші зблизька й здалека старалися по своїй спромозі помогти нам нести безмірний тягар болю. Їхня присутність на похоронних відправах і на цвинтарі, численні листи й інші вияви співчуття помогли нам пережити ці важкі дні, хоч ніщо не могло і не може затерти пам'ять про Нього і жаль за Ним.

Не можливо вичислити всіх, що у тих важких днях були при нас і допомогли нам. Згадаємо тут з вдячністю п. Лясю Старосольську за переведення тризни, Юрія Ференцевича і Романа Навроцького, які попрощали покійного Олька теплими словами в каплиці і на тризні. Алла зокрема дякує своїм товаришкам зі школи й Пласту, які були при ній і старалися піддержати і потішити її.

Усім тим близьким, рідним і друзям дякуємо зі щирого серця. Дякуємо теж за пожертви на добродійні цілі замість квітів на домовину Покійного.

Згідно з бажанням дочки Алли на Пресовий Фонд „Юнака" зложили 965.00 дол. В тому:

по 100.00 дол. — Марта й Ігор Воєвідки, Марта і Борис Левицькі, Марта і Роман Навроцькі, Володимир Онуферко, Люїс Сіґель, Ольга й Олександер Смалі;
по 50.00 дол. — Марта і Нестор Базарки, Христина Воєвідка, Аврелія і Роман Граби, Алла і Ярослав Пешки, Мотря і Роман Слоневські, Христина і Юрій Ференцевичі;
25.00 дол. — Оксана Клюфас;
20.00 дол. — Христина і Богдан Певні;
по 10.00 дол. — Мирослава і Юрій Граби, Лідія Крушельницька.
На Будівельний Фонд Українського Музею зложили: 250.00 дол. Іванна і Стефан Рожанковські.
На Український Музей зложили 125.00 дол. в тому:
по 50.00 дол. — Роман Рак, Петро Шиприкевич;
по 25.00 дол. — Ірина Чайківська і Дарка Боуадана.
На Східньо-Европейський Дослідний Інститут ім. В. К. Липинського зложили: 150.00 дол. — Наталія і Богдан Ковалі;
На Інститут св. Андрея в Клівленді зложили 25.00 дол. Лідія і Володимир Базарки.

Усім рідним, знайомим і приятелям дякуємо від щирого серця.

ТАЇССА (ІСЯ) з РОЖАНКОВСЬКИХ, дружина
і АЛЛА — донька КЛЮФАСИ

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ

136 Друга Авеню, Дім Українського Визвольного Фронту

П'ятниця, 24-го жовтня 1986 р., о год. 7-ій веч.

„ВРАЖЕННЯ З ПОДОРОЖІ ДО ЗАПОВІДНИКА ЄЛОВСТОН"

РЕПОРТАЖ

д-ра Дениса Стахова

ілюстрований кольоровими прозірками

Після репортажу — ПИТАННЯ, ВІДПОВІДІ, ДИСКУСІЯ

125

1861-1986

Українська Вільна Академія Наук у США

Серія викладів: Профілі видатних представників української академічної традиції в Києві

Іван Вернадський (1821-1884)

та

Кость Воблий (1876-1947)

Доповідач: **Іван Коропецький**

Субота, 25-го жовтня 1986 р. о 2-ій год. дня

Запрошується всіх зацікавлених.

Велика заля Академії — Українська Вільна Академія Наук у США

206 West 100th Street, New York, N.Y. 10025

У глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що в ранніх годинах 17-го жовтня 1986 року в Клівленді, Огайо, відійшла у Вічність, після довгої і важкої недуги, у 50-му році життя наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, ДОНЬКА і СЕСТРІНКА

бл. п.

Мирослава Завільська-Крив'як

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 18 і 19-го жовтня ц. р. в похоронному заведенні Головчаків. Покійну похоронено з парафії Покрови Пресвятої Богородиці, української католицької церкви в Пармі, Огайо., на церковному цвинтарі 20-го жовтня 1986 р.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибиті:

чоловік — ЯРОСЛАВ КРИВ'ЯК
донька — АДРІЯНА КРИВ'ЯК
мама — ЕМІЛІЯ ЗАВІЛЬСЬКА
тета — ОЛЬГА БАК з сином ЯРОСЛАВОМ
вуйко — МИРОСЛАВ ПРОКОП з дружиною ЛЮБОЮ
і доньками ХРИСТЕЮ та ЛІДОЮ і їх родинами
ближча і дальша Рідня в ЗСА, Канаді та Україні

Проситься не відсилати книжки

Адміністрація Видавництва „Свобода" повідомляє, що висилка книжки „Пам'ятаймо про Вінницю!" пера св. п. ред. Андрія Драгана всім передплатникам щоденника „Свобода" закінчилась.

Адміністрація просить, щоб особи, які не зацікавлені цією книжкою, не повертали її до адміністрації, бо це обтяжує її ще додатковими поштовими коштами, а натомість передали книжку „Пам'ятаймо про Вінницю!" іншим особам, зокрема тим, які не є передплатниками „Свободи".

В Торонто співали „Журавлі"

В неділю, 28-го вересня в Торонто відбулися два концерти хору „Журавлі". Це були четвертий і п'ятий концерти хору в турне по Канаді і Америці.

Хор „Журавлі" — це чоловічий хор Українського Суспільно-Культурного Товариства в Польщі і має він 50 хористів. Прибули 43, з ними диригент Роман Ревакович, сопрано Марія Щуцька, солістка Великого театру в Лодзі та лавреатка міжнародних вокальних компетицій у Парижі, Тулюзі та Будапешті, соліст-бас Микола Конах та акомпаньяторка Анна Салій-Туз.

Квитки на обидва концерти були випродані ще тиждень перед приїздом „Журавлів". Перед концертом черги людей стояли при касі в надії, що може десь квиток знайдеться... Концерти відбулися в авдиторії нового „Конвеншен Сентер"; заля ця має 1,300 місць, є акустична та вигідна.

Обидва концерти мали ту саму програму. З найбільшою приємністю прослухала я обидва концерти, які звучали професійно, мистецьки та наскрізь переконливо. Якщо пообідній виступ був спочатку дещо стриманий, так наче хор пробував відчути атмосферу, його закінчення і цілий другий концерт були безпосередні, повні щирости, вони просто наче випромінювали настрій пісень та захоплювали ними всіх присутніх.

Програма концерту почалася піснею „Реве та стогне" — слова Шевченка, музика Крижанівського. Поривaюча музика цього твору нав'язала відразу контакт хору зі слухачами.

„Чортог Твой" — муз. Бортнянського — був контрастом до першого твору. Голоси в чудовому „піяно" та „легато" наче переплітaлися, створюючи атмосферу душевного спокою та релігійности.

Наступний твір „Ой, зійшла зоря" — обробка Леонтовича — був виконаний дуже добре і мав добрих солістів: гарний баритон Дарій Боївка та ніжний тенор Степан Тицький звучали з хором напрочуд гармонійно.

Соліст-бас Микола Конах виконав при фортепяновому супроводі „Та не дай, Господи" — сл. Шевченка, муз. Лисенка. Молодий співак має гарний, приємний голос, лише мусить ще попрацювати над дикцією та довшим віддихом.

„За байраком байрак" — сл. Шевченка, муз. Певицького — виконав знову хор із солістом-басом Ярославом Юрчаком. В цьому поліфонічному творі зміни темпу й нетрадиційна гармонізація підсилювали зміст твору. Наприклад,слова: ...нас тут триста, як скло, товариства лягло..." або остання фраза соліста „...і земля не приймає..." при мурмурандо хору були просто потрясаючі.

„Ой, вербо, вербо" — обр. Лятошинського — сумне та повне емоцій, ніжно виконала при фортепіяновому супроводі знаменита солістка-сопрано Марія Щуцька.

„Огні горять" - сл. Шевченка, муз. Лятишинського — мало виняткову інтерпретацію: фразу „...чого ж я плачу..." і подібні диригент зумів виконати з хором і солістами в такому зростаючому напруженні, що здавалося, ніби ми кожну нотку переживаємо із хором.

Сам квартет „Минула молодість моя" — вийшов дуже гарно. Солістами були Степан Тицький — тенор, Петро Пеленський — тенор, Роман Радзівонович — баритон та Юрій Рейт — бас.

„Молітесь, братія" — сл. Шевченка, муз. Стеценка — виконали соліст-бас Микола Конах на тлі тихого хору. Твір звучав прегарно, головно закінчення, де хор співає піяно, а соліст останній раз над хором спокійно проказує „Молітеся..."

Найбільш зворушливим та найкраще виконаним твором у першій половині концерту, на думку цієї рецензетки, був „Виростеш ти, сину" — сл. Симоненка, муз. Майбороди. Співав хор цю композицію із солісткою Марією Щуцькою. Це цікаве виконання хору із солісткою ми чули перший раз у Торонто. По закінченні вся заля встала та оплескам не було кінця.

В першій половині програми хор був у вечірніх костюмах. По перерві хористи мали вишивані сорочки та стилізовані шаравари.

Програма почалася „Сусідкою" — обр. Яцевича. Твір виконано з гумором, щирістю та темпераментом і ми подивляли прецизність слів у піяно та в швидкому темпі.

„Мила моя" — обр. Полянського — була також успішно виконана, в чому помогли головно два солісти — Михайло Бліщ, тенор, та Володимир Серкіз, баритон. Їхній діялог додав життя та чару цій народній пісні.

„Віночок українських пісень" — обробка Полянського — з тими ж солістами, Михайлом Бліщем та Володимиром Серкізом, — твір із змінними темпами та настроями, хор виконав з легкістю і грайливо.

Арією Оксани із „Запорожця за Дунаєм" Гулака-Артемовського чарувала слухачів Марія Щуцька. Арію Івана виконав Микола Конах, а тоді обоє солістів заспівали дуже добре дует Одарки та Івана. Відчувалося, що Марія Щуцька вже має сценічний досвід, а крім того — якийсь спеціяльний чар і тепло. В дуеті Щуцька інтерпретувала Одарку ніжніше, ніж ми привикли тут чути. Закінчила дует однак „з характером", як традиційна Одарка.

Хор тепер виступив на сцену в малинових жупанах, і прогриміло „Було колись в Україні ревіли гармати" — сл. Шевченка, муз. Колесси.

„Ой, ходив чумак..." заспівав соліст-тенор Степан Білянський, а хор співав у відтінках піяно. Наприклад, їхнє „гей...гей...", та й взагалі цілий твір, звучав чудово!

„Бандуристе, орле сизий" —сл. Шевченка, муз. Орлова — співав хор з басом Ярославом Юрчаком. І хор і соліст відчули і віддали зміст твору.

„Закувала та сива зозуля" — слова і музика Ніщинського, була кінцевою піснею на цьому надзвичайному концерті. Темперамент хору і дзвінкий тенор Степана Білянського (що барвою голосу багатьом нагадував славного Івана Козловського) викликали знову бурю оплесків.

Маси квітів від Комітету Українців Канади та місцевих хорів говорили те, що ми всі відчували: „Вітаємо! Ґратулюємо! Прилітайте знову!"

Концерт влаштувала Мистецька Рада при Комітеті Українців Канади, відділ Торонто. Офіційну подяку по обіді склала мґр Наталя Ємець, голова Комітету Українок у Торонто, а по вечірньому концерті — інж. Ярослав Соколик, голова КУК—Торонто.

В загальному можна концерти так схарактеризувати: хор надзвичайно добре зіспіваний; це треба подивляти, бо „Журавлі"мають проби тільки раз на чверть року, Вчаться пісні вдома, з'їздяться з різних околиць Польщі до завжди іншої місцевости, інтенсивно вправляють, дають концерт і роз'їздяться. Це особливі обставини праці!

Хор має дуже добру виразову дикцію. Кожне слово не тільки виразно сказане, але і віддзеркалює зміст співаного. Хор має не тільки великий об'єм динаміки, але, як не багато інших хорів, щадить „форте" для спеціяльних ефектів. Має величезну скалю в „піяно" — з найбільшою приємністю слухалися твори, виконувані тихо, так багато у них було відтінків.

Чистота тону для хору природна. Барви голосів приємно зливаються. Хор має цікавий репертуар, багато творів чули тут вперше.

Поміж хористами є багато добрих солістів.

Диригент Роман Ревакович дискретними рухами вміє осягнути контрасти, кульмінаційний пункт твору. Піяністка Анна Салій-Туз помагає успіхові хору, її присутність відчувається частиною цілости, вона ніколи не домінує. Солістам акомпанює також добре. Тому і цілість концерту надзвичайна.

Ми дійсно щасливі, що наші брати привезли нам справді „Журавлину пісню" до Торонто.

Оксана Бризгун-Соколик

Знову у школі

Проминуло тепле літо. Добре відпочивши, набравшись нових сил, дітвору покликав шкільний вересневий дзвінок до кляс, щоб поринути в море знань. Пролунав він і для дітей „Рідної Школи" Чикаго й околиць. Зібравшись по-святковому в українському одязі вони 6-го вересня виповнили церкву свв.Володимира і Ольги, щоб молитовно розпочати навчальний рік. Службою Божою і молитвами діти прохали про успіхи усієї української дітвори тут, на поселеннях, і на рідних землях. Де діти не можуть так врочисто розпочати свій навчальний рік. А особливо цього року, після великого лиха, яке спіткало українську дітвору на рідних землях.

Святу Літургію відправив духовний опікун школи отець митрат Мар'ян Бутринський. Дияконував о. диякон д-р Андрій Онуферко. В часі Святої Літургії отець настоятель привітав батьків і дітей, підкресливши велику заслугу вчителів і батьків у виконанні великого обов'язку перед своєю батьківщиною. Він побажав найкращих успіхів у цій нелегкій, але дуже потрібній праці.

І так ми знову в школі. До цього дня ми всі готувалися з нетерпінням як вчителі, так і керівники школи. Багато над цим працювала наш новий директор школи професор Віра Боднарук. Взявшись до своїх обов'язків у вакаційний час, вона провела троє сходин вчителів, на яких були обговорені найактуальніші питання із проблем школи українознавства.

І ось 270 учнів виповнили кляси цілоденної школи при церкві св. о. Миколая. Тут засіли за учнівськими столами діти від передшкілля до 11-ої (матуральної) кляси. Навчає їх 16 учителів, чотири помічники і п'ять учителів релігії. Цього року створена інтенсивна кляса для учнів від 1-ої до 4-ої кляс, які слабо володіють українською мовою. Ці учні перебувають зі своїми ровесниками на лекціях співу і релігії, а українську мову вивчають в інтенсивній клясі.

Ми почали новий навчальний рік. Думаю, що із духом першого творчого дня ми, вчителі, при допомозі батьків зможемо віддати нашим вихованцям всі знання про рідну землю і її великі потреби.

Суботи для учнів будуть не днем праці, а святами, бож це дні, коли ми дійсно поєднуємося із нашими ровесниками в Україні. Адже ж на цих лекціях дізнаємося про минуле і сучасне землі наших дідів. Саме вчителі старатимуться відтворити в уяві дітей все те, що нагромадили наші діди і прадіди за історичний час України, і відкрити очі тим, хто ніколи не бачив багатої і мальовничої землі своїх батьків.

Не забував про початок нового навчального року і Батьківський комітет, очолений д-ром Андрієм Мельником, подбавши про забезпечення школи приміщенням та придбанням апаратури для школи. Бо настав час, щоб вчителі при викладанні використовували не лише крейду, але й технічні прилади, які допоможуть урізноманітнити наші лекції і тим зробити їх цікавішими.

Зрозумівши великі потреби наших вчителів, Український Народний Союз пішов їм назустріч і дав можливість, щоб 17 вчителів із різних шкіл Америки поглибили свої знання із мови, літератури, географії, історії і культури України. Від нашої школи на семінарі поглиблювали свої знання п'ять учителів і помічників вчителів, а саме: Марія Мандзій, Богдан Кукуруза, Люба Захарків, Наталка Субота та Борис Боднарук.

Богдан Кукуруза

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!